PRZEWODNIK NIEDZIELNEGO ROWERZYSTY

TRASY ROWEROWE POWIATU POZNAŃSKIEGO

Przewodnik niedzielnego rowerzysty został wydany
ze środków finansowych powiatu poznańskiego.

Realizacja:
Fundacja Łazienna, ul. Łazienna 4, 61-857 Poznań

Współpraca:
Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu

Opracowanie tras:
Marcin Jaroszewski

Przygotowanie map:
Mariusz Mamet | Mac Map

Konsultacja merytoryczna:
Piotr Basiński, Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna

Projekt okładki:
Fundacja Łazienna

Skład, łamanie:
Marcin Jaroszewski

Korekta:
Fundacja Łazienna

Fotografie:
archiwum gminy Dopiewo, archiwum CRKF AKWEN w Czerwonaku,
archiwum Nadleśnictwa Łopuchówko, archiwum powiatu poznańskiego,
gmina Tarnowo Podgórne, Piotr Basiński, Marcin Jaroszewski,
Marcin Kantor (dronujemy.com), Tomasz Koryl, MOs810 © BY-SA 4.0,
Maciej Pawlik, Anna Skalska, Iwona Skibińska-Talukder, Radosław Szeszko,
wdobrymkadrze.pl

POWIAT
POZNAŃSKI

© powiat poznański
ISBN 978-83-88993-21-3

Szanowni Państwo,

zawsze powtarzam, że powiat poznański to doskonałe miejsce do życia. Potwierdza to wciąż wzrastająca liczba mieszkańców siedemnastu podpoznańskich gmin. Zarówno oni, jak i coraz liczniejsza grupa turystów chętnie odkrywają walory przyrodnicze i rekreacyjne naszego regionu.

Z myślą o wszystkich, którzy upodobali sobie te piękne tereny, stworzyliśmy zróżnicowaną ofertę turystyczną. Przewodnik trzymany przez Państwa w rękach jest tym razem skierowany do miłośników jednośladów. Nasz samorząd od wielu lat inwestuje spore środki w budowę ścieżek rowerowych, aby dać mieszkańcom możliwość szybkiego i bezpiecznego przemieszczania się. Jednocześnie dbamy o środowisko, zgodnie z założeniami powiatowej strategii ekologicznej.

Folder jest źródłem rzetelnej i kompleksowej informacji o tym, jak można aktywnie wypocząć i co w poszczególnych gminach jest warte uwagi. Propozycja skierowana jest zwłaszcza do tzw. „niedzielnych rowerzystów", rodzin z dziećmi czy seniorów. Mogą oni skorzystać z piętnastu urokliwych tras, do których łatwo dotrzeć środkami komunikacji publicznej. Niewielki format i przyjazny odbiorcy układ treści z pewnością stanowią dodatkowy atut naszej publikacji.

Ponieważ sam jestem entuzjastą dwóch kółek, z ogromną przyjemnością zachęcam Państwa do jak najczęstszych wypraw rowerowymi szlakami. Mam nadzieję, że pozwolą one wydobyć urok i niepowtarzalną atmosferę powiatu poznańskiego.

Jan Grabkowski
Starosta Poznański

Jak korzystać z przewodnika?

W przewodniku przedstawiliśmy piętnaście propozycji wycieczek rowerowych po powiecie poznańskim. Każdy opis wycieczki składa się z trzech elementów. Są to: **mapa okolic** z zaznaczonym przebiegiem trasy wycieczki, **tekstowy opis** przybliżający główne atrakcje i charakterystyczne punkty na trasie oraz **kod QR prowadzący do śladu GPS** zapisanego na mapie Google. W przewodniku poza mapami poszczególnych tras zamieszczamy także **mapę całego powiatu** z zaznaczonymi wszystkimi wycieczkami oraz przebiegiem głównych szlaków rowerowych. Każdej wycieczce przyporządkowany jest numer, widniejący zarówno w opisie, jak i na mapie.

Nazwa wycieczki oraz jej numer w przewodniku i na mapie

7 Wielkie jeziora Wielkopolskiego Parku Narodowego

Drużyna Poznańska · Borkowice · Dymaczewo Stare · Górka · Jeziory · (Puszczykówko) · Stęszew

Nazwy mijanych na trasie miejscowości; miejscowość w nawiasie to jedno z dwóch alternatywnych miejsc na trasie / jedno z dwóch miejsc zakończenia wycieczki

W tekście oznaczyliśmy kolorem te miejsca, które szerzej zostały opisane po prawej stronie. Najważniejsze informacje dotyczące trasy umieściliśmy na końcu każdego z opisów w postaci **piktogramów**.

Nazwa miejsca startu wycieczki

start **Drużyna Poznańska PKP**

Nazwa miejsca mety wycieczki / alternatywny koniec wycieczki

Puszczykówko PKP / Stęszew PKP

20 (15) km	*Dystans trasy wycieczki / trasy alternatywnej*
86 (64) m	*Suma podjazdów na trasie / trasie alternatywnej*
ok. 2 h	*Szacowany czas jazdy (przy średniej prędkości ok. 10 km/h)*
●●●○○	*Trudność na tle reszty wycieczek opisanych w przewodniku*

Określenie rodzaju nawierzchni występującej na trasie wycieczki. Od lewej kolejno: ***utwardzona, gruntowa, szutrowa, piaszczysta***

Ponadto podane zostały oznaczenia **ważniejszych szlaków**, po których przebiega trasa wycieczki, oraz ocena średniej **intensywności ruchu samochodowego** na drogach, po których poruszać się będzie rowerzysta.

Trasy wycieczek zaplanowane zostały w taki sposób, by większość czasu poruszać się po szlakach rowerowych. Są to szlaki tematyczne (np. Cysterski Szlak Rowerowy), regionalne (np. Nadwarciański Szlak Rowerowy), łącznikowe (np. R-1 do R-12 na terenie Puszczy Zielonki) lub lokalne szlaki gminne. Poniżej przedstawiamy oznaczenia wybranych szlaków:

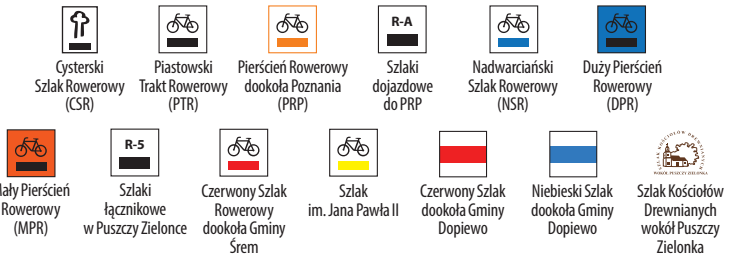

Cysterski Szlak Rowerowy (CSR) | Piastowski Trakt Rowerowy (PTR) | Pierścień Rowerowy dookoła Poznania (PRP) | Szlaki dojazdowe do PRP | Nadwarciański Szlak Rowerowy (NSR) | Duży Pierścień Rowerowy (DPR)

Mały Pierścień Rowerowy (MPR) | Szlaki łącznikowe w Puszczy Zielonce | Czerwony Szlak Rowerowy dookoła Gminy Śrem | Szlak im. Jana Pawła II | Czerwony Szlak dookoła Gminy Dopiewo | Niebieski Szlak dookoła Gminy Dopiewo | Szlak Kościołów Drewnianych wokół Puszczy Zielonka

Szlak Kościołów Drewnianych wokół Puszczy Zielonki nie jest szlakiem typowo rowerowym.

Aby ułatwić poruszanie się daną trasą, pod adresem powiat.poznan.pl/przewodnik-rowerzysty udostępniamy ślady GPS, które należy wgrać do urządzenia nawigującego. Ich funkcjonalność zależy od stosowanego modelu.
Ponadto opis każdej z wycieczek zawiera **kod QR**, po jego zeskanowaniu możemy wyświetlić przebieg trasy umieszczony na **mapach Google**. Po zeskanowaniu kodu otwieramy odczytany link w darmowej aplikacji **Moje Mapy Google** (którą należy wcześniej zainstalować na swoim telefonie) i nawigujemy, porównując swoją pozycję z wyświetlonym przebiegiem trasy wycieczki.

Spis treści:

1. Nadwarciańska pętla ..... str. 6
2. Wyprawa aż po horyzont ..... str. 8
3. Rowerem po gminie Dopiewo ..... str. 10
4. Szlakiem JP II ..... str. 12
5. Pętla Białej Damy ..... str. 14
6. W górę rzeki pod dęby ..... str. 16
7. Wielkie jeziora Wielkopolskiego Parku Narodowego ..... str. 18
8. Z siodełka na siodło ..... str. 20
9. Przez Puszczę na dwóch kółkach ..... str. 22
10. Z rowerową wizytą u cysterek ..... str. 24
11. Szlakiem jezior i pałaców ..... str. 26
12. Rowerem do Baby i z powrotem ..... str. 28
13. Ptasie bagna ..... str. 30
14. W dolinie Cybiny ..... str. 32
15. Wokół Jeziora Lusowskiego ..... str. 34

Niezbędnik niedzielnego rowerzysty ..... str. 36

❶ Nadwarciańska pętla

Bolechowo · Poznań-Radojewo · Biedrusko · Bolechowo

Nadwarciańska pętla to propozycja trasy bogatej w atrakcje przyrodnicze i krajobrazowe. Wycieczkę zaczynamy na stacji kolejowej **Bolechowo (Bolechowo-Osiedle)**, skąd jedziemy ul. Dworcową do ronda, na którym skręcamy w trzeci zjazd – ul. Wojska Polskiego. Wzdłuż jezdni poprowadzony jest chodnik z dopuszczonym ruchem rowerowym. W miejscowości **Promnice** dojeżdżamy do skrzyżowania, przez które jedziemy prosto, i od tej pory poruszamy się już trasą **Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego** oznaczonego kolorem niebieskim. Około 300 m za mostem nad Wartą odbijamy w lewo i jedziemy równolegle do koryta rzeki. Na granicy Poznania opuszczamy Nadwarciański Szlak Rowerowy, skręcając w ul. Piołunową, którą dojeżdżamy do zabudowań **dzielnicy Poznania – Radojewa**. W tym miejscu warto odwiedzić **Kokoryczowe Wzgórze**. Skręcamy więc w lewo, w ul. Podbiałową, która prowadzi wprost do zabytkowego parku. Aby kontynuować naszą wycieczkę, wracamy ul. Podbiałową do skrzyżowania z ul. Radojewo, gdzie skręcamy w prawo. Jezdnią poruszamy się do rozwidlenia i tutaj wjeżdżamy na drogę rowerową prowadzącą aż do samego **Biedruska**. Po drodze mijamy **Ośrodek Edukacji Leśnej Łysy Młyn**. Jadąc w stronę Biedruska, pamiętajmy, że poruszamy się wzdłuż granicy poligonu. Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu wkraczania na jego teren. Do atrakcji Biedruska można z pewnością zaliczyć **pałac** oraz inne zabytkowe budynki, takie jak: **wieża ciśnień**, **kasyno**, **kuźnia**, **waga** oraz **budynki szkoły**, **przedszkola** i **dawnej poczty**. Wycieczkę kończymy, wracając mostem nad Wartą przez Promnice do stacji kolejowej Bolechowo.

Kokoryczowe Wzgórze

Zabytkowy park w Radojewie, który skrywa dworek i cmentarz rodziny von Treskow. Jest to również ostoja kwitnących wiosną ranników, zawilców czy kokoryczy, od których to miejsce wzięło swoją nazwę. Niebawem powstanie tu przyrodnicza ścieżka edukacyjna.

Ośrodek Edukacji Leśnej Łysy Młyn

Odrestaurowany młyn oraz staw z tematyczną ścieżką edukującą w kwestii znaczenia wody w środowisku naturalnym. Malownicze miejsce idealne na piknik, który może stanowić przerwę w wycieczce rowerowej lub sam w sobie być jej celem.

Pałac w Biedrusku

Była rezydencja rodziny von Treskow, a obecnie hotel, restauracja oraz Muzeum Wojskowe i Architektury Wnętrz. Pałac otoczony jest parkiem z różnorodnym drzewostanem. Na jego terenie znajdują się: Panteon Powstania Wielkopolskiego, Dom Ogrodnika oraz Przystań dla rowerzystów.

start **Bolechowo PKP** **Bolechowo PKP**

16 km
110 m
ok. 1,5 h
●○○○○

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

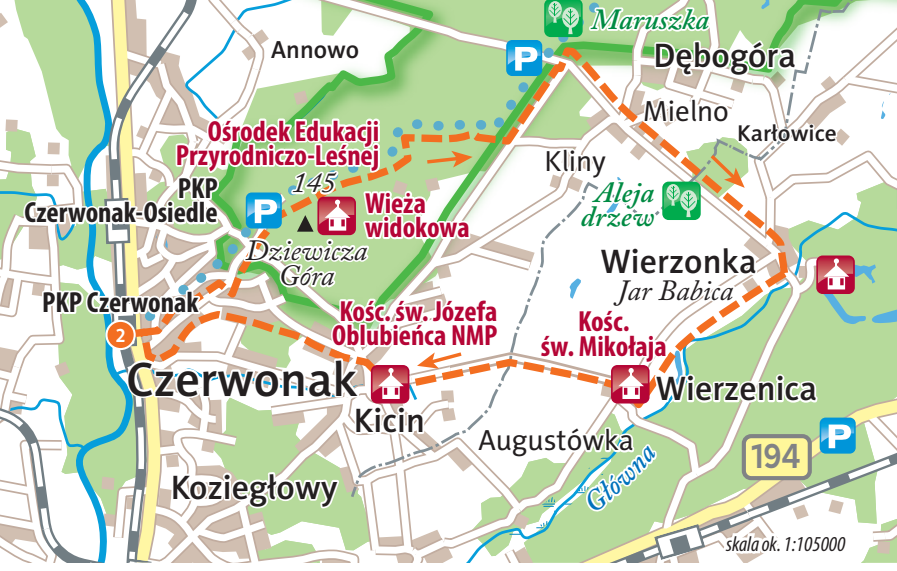

2 Wyprawa aż po horyzont

Czerwonak · Dziewicza Góra · Mielno · Wierzonka · Wierzenica · Kicin · Czerwonak

Wbrew nazwie wycieczki nie będzie ona najdłuższą, jaką proponujemy w przewodniku. Bez wątpienia jednak zapewni możliwość najdalszych obserwacji i najlepszego widoku na Puszczę Zielonkę. Podczas rowerowego wypadu poznamy także dwie z wielu pereł drewnianej architektury sakralnej okolic. Zaczynamy na stacji kolejowej w Czerwonaku. Tutaj swój początek ma **Duży Pierścień Rowerowy** – szlak oznaczony kolorem niebieskim. Po przekroczeniu drogi nr 196 wjeżdżamy w ul. Kościelną, którą jedziemy pod górę aż do ul. Źródlanej, gdzie skręcamy w lewo. Kontynuujemy jazdę do ul. Leśnej i skręcamy w lewo, kierując się prosto na **Dziewiczą Górę**, najwyższe wzniesienie w okolicy Poznania. Dojeżdżamy do parkingu leśnego, przy którym mieści się **Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej**. Tutaj zaczyna się też ścieżka dydaktyczna, prowadząca do **wieży widokowej**. Aby kontynuować wycieczkę, jedziemy wzdłuż szlaku DPR. Mijamy **obelisk** upamiętniający pożar puszczy w 1992 r. Za obeliskiem skręcamy w lewo, a po ok. 200 m w prawo. Dojeżdżamy do drogi łączącej Kicin z Dąbrówką Kościelną, skręcamy w lewo i jedziemy aż do parkingu leśnego **Maruszka**. Z położonymi nieopodal mogiłami związana jest legenda o nieszczęśliwej miłości polskiej wieśniaczki i pruskiego oficera. Skręcamy tu w prawo na szlak rowerowy **R-1**. Trasa prowadzi przez **Mielno** i dalej pomnikową aleją drzew do **Wierzonki**. Następnie w **Wierzenicy**, przy jednym z najstarszych zabytków gminy Swarzędz – **kościele św. Mikołaja (XVI w.)**, skręcamy w prawo i od tej pory jedziemy **Szlakiem Kościołów Drewnianych wokół Puszczy Zielonki**. W **Kicinie** mamy okazję zwiedzić kolejny z nich – **kościół św. Józefa Oblubieńca NMP**. Jedziemy dalej ul. Kościelną, skręcamy w prawo, w ul. Poznańską, a następnie w lewo, w ul. Szkolną, którą docieramy do Czerwonaka.

Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej Dziewicza Góra

Prowadzony przez Nadleśnictwo Łopuchówko ośrodek edukacyjny oferuje infrastrukturę rekreacyjno--turystyczną, miejsce spotkań, sale oraz ścieżki dydaktyczne. Informacje o aktualnych wydarzeniach dostępne są online.

Wieża widokowa

W rzeczywistości jest to platforma obserwacji przeciwpożarowej, która została bezpłatnie udostępniona turystom. Dzięki temu stała się jedną z głównych atrakcji Czerwonaka. Cyklicznie organizowane są nocne wejścia na wieżę. Szczególnie atrakcyjnie wygląda wówczas rozświetlony Poznań.

Drewniany kościół w Kicinie

Położona na Szlaku Kościołów Drewnianych świątynia została wybudowana w latach 1749-51. Do dziś zachowała się oryginalna konstrukcja z bali sosnowych. Na ścianie i stropach kościoła podziwiać można rokokowe polichromie.

Czerwonak PKP **Czerwonak PKP**

20 km

115 m

ok. 2 h

●●○○○

Odcinkami możliwy **wzmożony** ruch samochodowy.

❸ Rowerem po gminie Dopiewo

Palędzie · Dąbrówka · Pokrzywnica · Dopiewo · Konarzewo · Gołuski · Palędzie

Jest to trasa wycieczki, której główne atrakcje skupiają się wokół wiejskiego i małomiejskiego krajobrazu tworzonego przez miejscowości gminy Dopiewo. Zaczynamy na **stacji kolejowej Palędzie**. Poruszamy się wzdłuż czerwonego szlaku rowerowego, ul. Kolejową i Berłową, a następnie ul. Komornicką, Lipową i Parkową. Po przejechaniu ul. Poznańskiej mijamy **tablice informacyjne** z ciekawostkami dotyczącymi historii i planów rozwoju **Dąbrówki**. Po kilkuset metrach przejeżdżamy obok siłowni plenerowej i skręcamy w lewo, do lasu. Jadąc wzdłuż czerwonego szlaku, możemy zatrzymać się przy **zbiorowych mogiłach na Szlaku Pamięci**. W **Pokrzywnicy** mijamy ogródki działkowe i zjeżdżamy z czerwonego szlaku, który biegnie w kierunku Jeziora Niepruszewskiego. Kontynuujemy wycieczkę po **niebieskim szlaku**, kierując się na **Dopiewo**, gdzie przejeżdżamy przez tory kolejowe i po kolejnych 500 m jedziemy wiaduktem nad autostradą A2. Po zjechaniu z wiaduktu skręcamy w lewo i kierując się znakami niebieskiego szlaku, jedziemy do **Konarzewa**. We wsi warto zobaczyć **pałac** wraz z otaczającym go **ogrodem** oraz **kościół św. Marcina**. Opuszczamy tu niebieski szlak i gruntowymi drogami śródpolnymi jedziemy wzdłuż szlaku czerwonego w kierunku **Gołusek**. Ponownie przejeżdżamy nad autostradą. W Gołuskach poruszamy się ul. Szkolną, przejeżdżamy nad rzeką **Wirynką** i po ok. 500 m skręcamy w gruntową ul. Leśną. Mijamy osiedla domków jednorodzinnych, a po przejeździe nad kanałem skręcamy w lewo, w ul. Nową. Dojeżdżamy do ul. Pocztowej, gdzie skręcamy w lewo, by po kilkuset metrach dojechać do pamiątkowego **głazu o. Mariana Żelazka**. Po odwiedzeniu obelisku wracamy ul. Pocztową, za przejazdem skręcamy w prawo i po ok. 200 m docieramy na stację kolejową w Palędziu.

Mogiły zbiorowe w lasach palędzko-zakrzewskich

W bezimiennych grobach, w lasach pomiędzy Zakrzewem, Palędziem a Dąbrówką, spoczywają więźniowie Fortu VII – żołnierze, lekarze, studenci i duchowni. Lokalizację mogił na Szlaku Pamięci wskazują tablice informacyjne z mapkami.

Pałac w Konarzewie

Wybudowany pod koniec XVII w. przez Andrzeja Radomickiego – wojewodę poznańskiego – pałac w stylu włoskim otoczony jest ogrodem z kolekcją dendrologiczną z różnych stref klimatycznych. Znamienitymi gośćmi pałacu byli Dezydery Chłapowski oraz Napoleon Bonaparte.

Głaz o. Mariana Żelazka w Palędziu

Obelisk upamiętnia urodzonego w Palędziu o. Mariana Żelazka. Był to zakonnik i misjonarz, który przez ponad 50 lat pracował w Indiach, gdzie opiekował się trędowatymi. W 2002 r. za swoją działalność został nominowany do Pokojowej Nagrody Nobla.

Palędzie PKP — **Palędzie PKP**

25 km
39 m
ok. 3 h
●●○○○

R-A

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

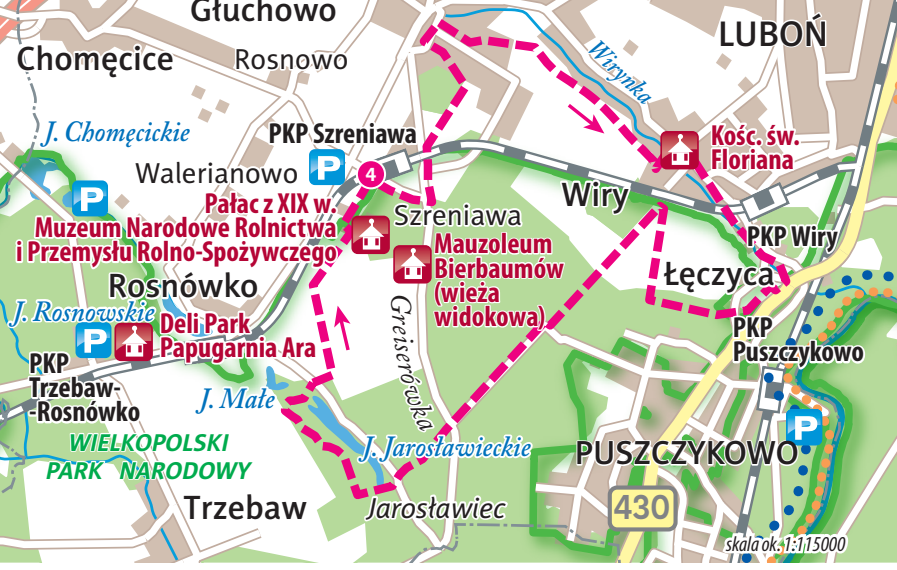

4 Szlakiem JP II

Szreniawa · Komorniki · Łęczyca · Jarosławiec · Szreniawa

Wycieczka częściowo przebiega po **Szlaku im. Jana Pawła II**, oznaczonym kolorem żółtym. Na trasie znajdziemy ciekawe zakątki nie tylko w Wielkopolskim Parku Narodowym, ale także poza nim, w niedużych miejscowościach gminy Komorniki. Zaczynamy na stacji kolejowej **Szreniawa**, skąd jedziemy w stronę przejazdu kolejowego i skręcamy w ul. Dworcową. Tu znajduje się wejście do **Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego**. Nieopodal, na polodowcowym wzniesieniu stoi zabytkowe **Mauzoleum Bierbaumów**. Trasa wiedzie dalej do skrzyżowania z **Greiserówką** – drogą wybudowaną podczas II wojny światowej. Skręcamy tu w lewo, a po przejechaniu pod ceglanym wiaduktem kolejowym odbijamy w prawo. Mijamy kopalnię kruszyw i jedziemy w lewo, by po chwili wjechać w zabudowania **Komornik**. Ul. Młyńską, a następnie ul. Łąkową i Pasieki wjeżdżamy w dolinę **Wirynki** i jedziemy wzdłuż meandrującej rzeki. W **Wirach** skręcamy w lewo i po przejechaniu mostku dojeżdżamy do drogi asfaltowej, w którą skręcamy w prawo. Mijamy zabytkowy neoromański **kościół św. Floriana**. Żółty szlak skręca za kościołem w ul. Poznańską, my jednak jedziemy dalej ul. Łęczycką. Przejeżdżamy przez tory kolejowe i po kilometrze, przed skrzyżowaniem z trasą nr 430, skręcamy w prawo. Ponownie przejeżdżamy małym mostkiem nad Wirynką i skręcamy w prawo, w drogę asfaltową. Kontynuujemy ul. Polną, a następnie Sosnową, która po kilkuset metrach zmienia się w drogę gruntową. Wracamy na żółty szlak i jedziemy wzdłuż ściany lasu, aleją drzew w stronę torów i z powrotem aż do **kapliczki na drzewie**. Dalej jedziemy przez las aż do **Jeziora Jarosławieckiego**, gdzie znajduje się kąpielisko. Jezioro objeżdżamy od południowej strony, przy miejscu odpoczynku skręcamy w prawo i kierujemy się w stronę Szreniawy, gdzie kończymy wycieczkę na stacji kolejowej.

Szreniawa

We wsi mieści się Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Ekspozycja obejmuje zabytki techniki rolniczej i rękodzieło wiejskie. Prezentowane są budynki gospodarcze oraz eklektyczny pałac. Cyklicznie odbywają się tu imprezy plenerowe, np. festiwal piwa.

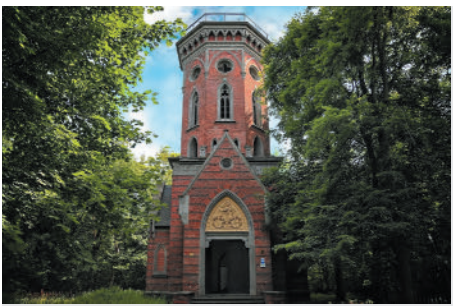

Mauzoleum Bierbaumów

Mauzoleum pierwszych właścicieli majątku w Szreniawie zaprojektowane przez niemieckiego architekta epoki historyzmu – Martina Gropiusa. Dziś wieża stanowi atrakcję turystyczną, służąc jako punkt widokowy, z którego można podziwiać tereny WPN oraz jego okolice.

Jezioro Jarosławieckie

Jezioro rynnowe o zalesionych i piaszczystych brzegach. Główną atrakcją jest funkcjonujące tu strzeżone kąpielisko, do którego można się dostać od strony położonego na wschodnim brzegu Jarosławca. W pobliżu jest miejsce na palenisko oraz otwarty sezonowo punkt gastronomiczny.

start **Szreniawa PKP** **Szreniawa PKP**

25 km

131 m

ok. 3 h

●●○○○

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

5 Pętla Białej Damy

Pierzchno · Celestynowo · Kórnik · Błażejewo · Prusinowo · Biernatki · Kórnik · Pierzchno

Trasa niemal w całości poprowadzona jest po drogach asfaltowych, co czyni ją idealną dla niedzielnych rowerzystów, chcących połączyć ruch z poznaniem takich atrakcji, jak **kórnicki zamek** i **arboretum**. Zaczynamy na stacji kolejowej **Pierzchno**, skąd kierujemy się w stronę asfaltowej drogi. Skręcamy w lewo i przejeżdżamy przez tory kolejowe. Możemy jechać prosto do Kórnika lub zrobić mały objazd przez Celestynowo, by zobaczyć pomnikową **aleję drzew**. Po przejechaniu nad trasą S11 wjeżdżamy do **Kórnika**. Kontynuujemy ul. Średzką aż do **placu Niepodległości**, na który wjeżdżając, mijamy **neogotycki kościół Wszystkich Świętych**. Zabudowę placu stanowią XVIII- i XIX-wieczne budynki, neobarokowy **ratusz** oraz **Ucho Igielne** – pasaż prowadzący z rynku do dawnej bożnicy. Z placu ul. Harcerską dojeżdżamy do **Jeziora Kórnickiego**. Skręcamy w lewo, w **Promenadę im. Wisławy Szymborskiej** i jedziemy wzdłuż jeziora aż do **Bnina** – niegdyś osobnego miasta, dziś części Kórnika. Po drodze mijamy ławeczkę noblistki, postawioną niedaleko miejsca jej urodzenia. Tutaj promenada przechodzi w ul. Jeziorną. Jedziemy prosto, mijamy rynek z **barokowym ratuszem** (wewnątrz Izba Pamiątek Regionalnych) i przechodzimy na drugą stronę ul. Śremskiej. Stąd ul. Cmentarną możemy dostać się na **półwysep Szyja**, gdzie znajdują się dwa średniowieczne grodziska. Wycieczkę kontynuujemy wzdłuż ul. Śremskiej, by po ok. 300 m skręcić w lewo, w stronę Błażejewa. Asfaltowa droga prowadzi przez pola oraz luźne zabudowania wsi. Po wjeździe do miejscowości **Jeziory Wielkie** kierujemy się na wschód. Na skrzyżowaniu z przydrożnym krzyżem skręcamy w lewo i jedziemy z powrotem w kierunku Kórnika. Mijamy Prusinowo i Biernatki, a w Kórniku skręcamy w prawo, w ul. Średzką, by znaną już trasą wrócić na stację kolejową w Pierzchnie.

Zamek w Kórniku

Jego początki sięgają średniowiecza, jednak obecny wygląd został mu nadany w XIX w. Zamek był siedzibą rodu Górków oraz Działyńskich. Dziś mieszczą się tu muzeum i biblioteka. Z budowlą związana jest legenda o Białej Damie – duchu Teofilii z Działyńskich Szołdrskiej Potulickiej.

Arboretum Kórnickie

Park dendrologiczny wokół zamku założony przez Tytusa Działyńskiego ma ponad 50 ha powierzchni. Jego kolekcja liczy przeszło 3500 gatunków drzew i krzewów, w tym drzew owocowych, ponadstuletnich egzotycznych magnolii czy cypryśników z wykształconymi korzeniami oddechowymi.

Promenada im. Wisławy Szymborskiej w Kórniku

Trasa spacerowa ze ścieżką rowerową prowadząca wzdłuż Jeziora Kórnickiego. Przy promenadzie funkcjonują kawiarenki, na całej długości ścieżka wyposażona jest w ławki do odpoczynku. Okolicę jeziora można podziwiać z kilku punktów widokowych.

Pierzchno PKP → **Pierzchno PKP**

33 km
35 m
ok. 4 h
●●●●●

Odcinkami możliwy **wzmożony** ruch samochodowy.

6 W górę rzeki pod dęby

Luboń · Puszczykowo · (Rogalin) · Mosina

Na tę trasę rowerzyści wielokrotnie wracają, bowiem wycieczka wzdłuż południowego odcinka szlaku nad **Wartą** ma wiele do zaoferowania. Jej charakter jest zmienny w zależności od pory roku, a nawet dnia. Zawsze jednak trasa ta daje turyście wiele satysfakcji. Wycieczkę rozpoczynamy na stacji kolejowej w **Luboniu**. Stąd ul. Dworcową kierujemy się do przejazdu kolejowego. Przekraczamy tory i skręcamy w prawo. Na chodniku po lewej stronie dopuszczony jest ruch rowerowy. Mijamy zabytkowe zabudowania **fabryki Lubanta** i po ok. 300 m przejeżdżamy przez park obok **pomnika Siewcy**. Za parkiem skręcamy w prawo, w ul. Kolonia PZNF i dalej w lewo jedziemy krótkim odcinkiem ul. Romana Maja. Na wysokości tablic informacyjnych skręcamy w prawo i od tej pory poruszamy się wzdłuż **Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego**. W Puszczykówku opuszczamy na chwilę sąsiedztwo rzeki, aby odwiedzić **Muzeum Arkadego Fiedlera**, w którym zobaczyć można eksponaty przywiezione z podróży słynnego pisarza, repliki egzotycznych rzeźb, wystawę na temat Dywizjonu 303 i kopię statku Krzysztofa Kolumba. Po zwiedzaniu muzeum wracamy nad rzekę. Kontynuujemy jazdę lewym brzegiem Warty aż do mostu w Rogalinku, przejeżdżamy pod nim i dojeżdżamy do stacji oczyszczania ścieków. Tutaj możemy wjechać na most i skierować się w stronę **Rogalina**, by przejechać przez zjawiskowe **Łęgi Rogalińskie**, zobaczyć **pomnikowe dęby** i zwiedzić **pałac w Rogalinie**. Aby kontynuować wycieczkę w kierunku **Mosiny**, za mostem kierujemy się ku **Kanałowi Mosińskiemu**. Przekraczamy kanał i ponownie jesteśmy na Nadwarciańskim Szlaku Rowerowym, którym dojeżdżamy aż do Mosiny. Przed zakończeniem wycieczki na stacji kolejowej w Mosinie warto odwiedzić jeszcze wieżę widokową w dzielnicy **Pożegowo**, przy stokach **Osowej Góry**.

Rzeka Warta

Wycieczka wiedzie wzdłuż Warty, i to właśnie rzeka jest głównym elementem kształtującym tutejszy krajobraz. Strome piaszczyste skarpy, mostki nad rozlewiskami Warty i Wirynki, podmyte przez wysoką wodę korzenie drzew oraz nadrzeczne plaże tworzą ciąg unikatowych turystycznych atrakcji.

Dęby rogalińskie

W Rogalinie i jego okolicach licznie występują okazy pomnikowych dębów szypułkowych. Niektóre z drzew otrzymały swoje imiona, np. dąb Lech, Czech czy Rus (najstarszy dąb rosnący w Polsce). Dęby rosną nieopodal pałacu, w urokliwej scenerii parku krajobrazowego.

Pałac w Rogalinie

Pałac w Rogalinie wybudował w latach 1770-76 Kazimierz Raczyński. Od 1949 r. mieści się w nim oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu. Przy pałacu funkcjonuje także Galeria Rogalińska, w której prezentowana jest kolekcja malarstwa ze zbiorów Edwarda Raczyńskiego.

Luboń k. Poznania PKP — **Mosina PKP**

19 (31,5) km
30 (156) m
ok. 2-3,5 h
●●●●○

R-G

Odcinkami możliwy **wzmożony** ruch samochodowy.

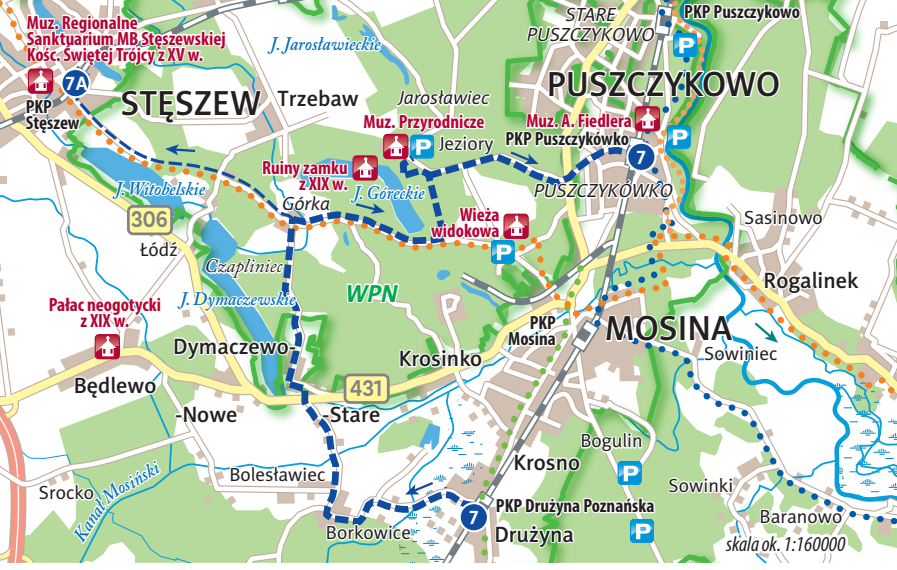

7 Wielkie jeziora Wielkopolskiego Parku Narodowego

Drużyna · Borkowice · Dymaczewo Stare · Górka · (Jeziory) · (Puszczykówko) · Stęszew

Jest to propozycja wycieczki przez najciekawsze dostępne rowerowo miejsca **Wielkopolskiego Parku Narodowego**. Zaczynamy na stacji kolejowej **Drużyna Poznańska**. Po zejściu z peronu jedziemy w lewo i zaraz za znakiem końca miejscowości zmierzamy w stronę **Borkowic**. Jadąc cały czas asfaltową drogą, docieramy do mostku nad **Kanałem Mosińskim**, który jest granicą między Borkowicami a **Dymaczewem Starym**. Kontynuujemy jazdę tą drogą aż do trasy nr 431. Skręcamy w lewo, w ul. Ludwika Bajera, a następnie w prawo, w ul. Czereśniową. Dalej, po minięciu ostatnich zabudowań, poruszamy się drogą śródpolną, by następnie wjechać w las. Dojeżdżając do **wiaty wypoczynkowej Górka**, mamy do wyboru dwie możliwości kontynuowania wycieczki z wykorzystaniem szlaku **Pierścienia Rowerowego dookoła Poznania**. Pierwsza opcja to jazda w prawo, w stronę **Jeziora Góreckiego**, najpierw zadrzewionym duktem, potem przez las aż do głazu poświęconego **Franciszkowi Jaśkowiakowi**. Po minięciu głazu skręcamy w następną drogę w lewo i dojeżdżamy do **parkingu w Jeziorach**. Stąd możemy zejść na plażę przy Jeziorze Góreckim lub przejść do **Muzeum Przyrodniczego** w budynku dyrekcji parku. Z parkingu możemy również kontynuować wycieczkę drogą asfaltową w stronę **stacji kolejowej w Puszczykówku**. Drugą opcją poprowadzenia trasy wycieczki jest skierowanie się w lewo przy wiacie wypoczynkowej Górka i jazda w stronę **Stęszewa**. Dzięki temu możemy zobaczyć po drodze **pomnik lotników** oraz **Jezioro Witobelskie**. W samym Stęszewie natomiast warto odwiedzić **Muzeum Regionalne** mieszczące się w jednym z najstarszych budynków miasta. Ciekawe są także **sanktuarium Matki Bożej Stęszewskiej** oraz barokowy **kościół Trójcy Świętej**. W tym wariancie wycieczkę kończymy na stacji kolejowej w Stęszewie.

Przyroda WPN

Pobyt w Wielkopolskim Parku Narodowym to przede wszystkim obcowanie z naturą. Polodowcowa rzeźba terenu, jeziora, gęste kompleksy leśne oraz unikatowe łąki tworzą niepowtarzalny krajobraz. Wiedzę na temat przyrody parku przybliża Muzeum Przyrodnicze w Jeziorach.

Jezioro Góreckie

Jeden z najcenniejszych obiektów przyrodniczych parku. Jezioro kryje jednak także historyczną atrakcję turystyczną. Na wyspie pośrodku akwenu mieszczą się ruiny zamku Klaudyny Potockiej. Podczas Wiosny Ludów pruscy żołnierze ostrzelali budynek, sądząc, że kryją się w nim partyzanci.

Muzeum Regionalne w Stęszewie

Muzeum prezentuje pamiątki historyczne, archeologiczne i etnograficzne, m.in. przedmioty codziennego użytku, meble i narzędzia. Mieści się ono w jednym z ostatnich zachowanych domów podcieniowych w regionie – budynku z XVIII w.

Drużyna Poznańska PKP — **Puszczykówko PKP / Stęszew PKP**

20 (15) km
86 (64) m
ok. 2-3,5 h
●●●●○

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

8 Z siodełka na siodło

Łopuchowo · Łopuchówko · Worowo · Wojnowo · Długa Goślina · Brzeźno · Łopuchowo

Nasza kolejna wycieczka to propozycja, podczas której mamy szansę jechać nie tylko rowerem, ale również konno. Zanim jednak zamienimy siodełko na siodło, ruszamy rowerem ze stacji kolejowej w **Łopuchowie** i trasą szlaku **R-5** zmierzamy do **Łopuchówka**. Poruszamy się jezdnią asfaltową, po drodze przejeżdżając obok parkingu leśnego i tablicy z mapą okolic. W Łopuchówku mijamy zabudowania i dojedżamy do skrzyżowania z **Małym Pierścieniem Rowerowym**. Skręcamy w prawo i dalej gruntową drogą jedziemy w stronę **Worowa**. Przejeżdżamy przez wieś, a następnie pokonujemy torowisko. Po kolejnych 500 m dojeżdżamy do skrzyżowania z trasą nr 196, przejeżdżamy na drugą stronę i kontynuujemy jazdę brukowaną drogą do **Wojnowa**. Na końcu wsi po lewej stronie mijamy kaplicę i jedziemy dalej drogą wzdłuż szlaku MPR. W **Długiej Goślinie** szlak MPR prowadzi w stronę wsi Kąty, a my skręcamy w prawo i przejeżdżamy przez całą wieś, po prawej stronie mijając zabytkowy drewniany **kościół św. Marii Magdaleny**. Po około 800 m skręcamy w prawo w drogę gruntową, wjeżdżając w ten sposób na trasę **Dużego Pierścienia Rowerowego**. Kontynuujemy leśnymi drogami, a w osadzie **Gozdowiec** skręcamy w prawo i szlakiem DPR jedziemy aż do Brzeźna, gdzie droga gruntowa ustępuje asfaltowej. Jedziemy nią aż do skrzyżowania ze szlakiem łącznikowym R-5, gdzie skręcamy w prawo i śródpolnymi drogami wracamy do Łopuchowa. Zanim zakończymy wycieczkę, warto zobaczyć jeszcze stare zabudowania folwarczne i **zaadaptowany na agroturystykę spichlerz**. Amatorzy jazdy konnej z pewnością odwiedzą też **Stajnie Łopuchowskie** – pensjonat dla koni i ośrodek jeździecki mieszczący się w starych zabudowaniach dworskich.

Wojnowo

Wieś, której historia sięga 1325 r. Od strony Worowa wjeżdżamy do niej brukowaną aleją. We wsi stoi pałac z XIX w. (niedostępny dla zwiedzających). Warto się jednak zatrzymać w zachodniej części Wojnowa, by przyjrzeć się neorenesansowej kapliczce św. Jana Chrzciciela.

Długa Goślina

Kolejna wieś na trasie wycieczki, w której – obok małego dworku – podziwiać możemy zabytkowy kościół św. Marii Magdaleny. Wyposażenie drewnianej świątyni pochodzi z XVII i XVIII wieku. Latem odbywają się w niej koncerty festiwalu „Musica Sacra – Musica Profana".

Stajnie Łopuchowskie

Zabytkowe zabudowania z XIX w. oraz budynki byłej spółdzielni rolniczej poddane zostały gruntownej rewitalizacji i dziś pełnią funkcję stajni. Prowadzone są tu treningi i lekcje nauki jazdy konnej. Ośrodek organizuje imprezy okolicznościowe dla dzieci, podczas których poznają one mieszkańców stajni.

start **Łopuchowo PKP** — **Łopuchowo PKP**

19 km
325 m
ok. 2 h
●●○○○

R-5

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

9 Przez Puszczę na dwóch kółkach

Murowana Goślina · Kamińsko · Zielonka · Głęboczek · Łopuchówko · Łopuchowo

Jest to trasa, dzięki której rowerzysta ma szansę zapoznać się z typowymi atrakcjami Puszczy Zielonki – wyjatkową przyrodą i klimatycznymi śródleśnymi ścieżkami. Piaszczyste drogi mogą stanowić wyzwanie, ale każdy, kto odwiedzi Puszczę Zielonkę, z pewnością będzie chciał tu wracać. Wycieczkę zaczynamy w **Murowanej Goślinie** na stacji kolejowej **Zielone Wzgórza**. Po przejściu torowiska polną drogą kierujemy się w stronę **Parku Dzieje**. Mijamy zabudowania parku i jedziemy wzdłuż malowniczych rozlewisk. W tym miejscu nasza trasa łączy się z **Małym Pierścieniem Rowerowym** – szlakiem wytyczonym wokół Murowanej Gośliny. Po około 3 km jazdy leśną drogą dojeżdżamy do szosy. Skręcamy w prawo i po kolejnym kilometrze docieramy do parkingu leśnego przy **jeziorze Kamińsko**, gdzie znajduje się kąpielisko. Jadąc szosą przez **Kamińsko**, mijamy kolejny parking leśny z miejscem na odpoczynek. Około 500 m dalej wjeżdżamy do **Pławna** i opuszczamy drogę asfaltową, skręcając w kierunku **Zielonki**. Leśną ścieżką jedziemy 4 km, by następnie skręcić w prawo, w drogę asfaltową. Mijamy parking leśny i **tereny rekreacyjne przy jeziorze Zielonka**. 250 m dalej przejeżdżamy obok wejścia do **Arboretum Leśnego** i małym mostkiem jedziemy nad **rzeką Trojanką**. Na rozwidleniu dróg skręcamy w lewo. Poruszamy się początkowo brukowaną drogą i dalej szlakiem. Po 2 km docieramy do skrzyżowania dróg i parkingu leśnego. Skręcamy w lewo i jedziemy aż do **Głęboczka**, a po wjeździe na drogę asfaltową skręcamy w prawo, w kierunku Łopuchówka. Przed samym Łopuchówkiem ponownie skręcamy w prawo, opuszczając Mały Pierścień Rowerowy, i jedziemy szlakiem łącznikowym **R-5**. Po przejechaniu około 2 km docieramy do Łopuchowa, w którym na stacji kolejowej kończymy naszą wycieczkę.

Park Dzieje

Wyjątkowe miejsce, w którym połączono rozrywkę z edukacją. Cykliczne widowiska plenerowe przybliżają istotne wydarzenia z historii Polski. Park oferuje również pokazy sokolnicze, kurs strzelania z łuku, teatrzyk dziecięcy, warsztaty i plac zabaw w formie rycerskiego zamku.

Jezioro Kamińsko

Szeroka i piaszczysta plaża nad jeziorem Kamińsko jest często wybierana przez rowerzystów zwiedzających Puszczę Zielonkę jako przystanek. W sezonie kąpielisko jest strzeżone, obecny jest ratownik, można też wynająć sprzęt do sportów wodnych i skorzystać z boiska do siatkówki.

Arboretum Leśne w Zielonce

Ogród dendrologiczny prowadzony przez Leśny Zakład Doświadczalny w Murowanej Goślinie. Park jest otwarty przez cały rok, a wstęp jest darmowy. Kolekcja okazów obejmuje około 1100 gatunków drzew i krzewów. Przez park prowadzą dwie ścieżki dydaktyczne.

start **Murowana Goślina (Zielone Wzgórza PKP)** **Łopuchowo PKP**

19 km

108 m

ok. 2 h

●●●○○

R-5

Odcinkami możliwy **mały** ruch samochodowy.

10 Z rowerową wizytą u cysterek

Biskupice Wlkp. · Kowalskie · Kołatka · Tuczno · Kamińsko · Trzaskowo · Bolechówko · Owińska

Trasa do tytułowych cysterek prowadzi przez atrakcyjne krajobrazowo drogi Puszczy Zielonki. Startujemy na stacji **PKP Biskupice Wlkp**. Przez większość czasu będziemy jechać wzdłuż szlaku rowerowego **R-2**. Początkowo poruszamy się ulicami Dąbrówki i Mieszka I, a po przekroczeniu drogi nr 194 jedziemy ul. Okrężną. Przejeżdżamy nad przesmykiem **Jeziora Kowalskiego** i mijamy tablicę **Szlaku Legend Puszczy Zielonki**. Na skrzyżowaniu w miejscowości **Kowalskie** skręcamy w prawo. We wsi **Kołatka** kończy się asfaltowa jezdnia i aż do **Tuczna** kontynuujemy jazdę drogą gruntową. Przejeżdżamy przez jezdnię, obok sklepu, i krótki odcinek jedziemy drogą brukowaną. Na rozwidleniu skręcamy w lewo i zmierzamy w kierunku Pławna. Po około 4 km ponownie wjeżdżamy na drogę asfaltową, którą jedziemy przez **Pławno** i **Kamińsko**. W Kamińsku szlak R-2 skręca w prawo w stronę Okońca, a nasza trasa łączy się z **Cysterskim Szlakiem Rowerowym**. Podążając za oznakowaniem szlaku, docieramy do **pola golfowego w Trzaskowie**. Tutaj skręcamy w lewo, w stronę miejscowości Potasze. Przekraczamy ul. Lipową i jedziemy dalej ul. Wierzbową. Za leśniczówką przy parkingu leśnym skręcamy w prawo. Do **Owińsk** wjeżdżamy witani przez jedną z atrakcji tej miejscowości – stawy pożwirowe, gdzie zlokalizowane jest **kąpielisko AKWEN Tropicana** oraz park wodny **WakeSpot**. To jednak nie wszystkie atrakcje Owińsk – należą do nich m.in.: **były klasztor cysterek**, **kościół św. Mikołaja**, **Muzeum Tyflologiczne**, **Park Orientacji Przestrzennej**, **pałac rodziny von Treskow** i **500-letni dąb Bartek**. Większość z tych atrakcji możemy poznać, uczestnicząc w grze terenowej „Wokół klasztoru" w Owińskach. Wycieczkę kończymy na stacji kolejowej Owińska.

Kąpielisko AKWEN Tropicana w Owińskach

Atrakcjami Owińsk, z których korzystają nie tylko mieszkańcy tej miejscowości, są kąpielisko Tropicana z plażą urządzoną w stylu egzotycznym, z palmami, leżakami i parasolami oraz park wodny WakeSpot z dwoma wyciągami wakeboardowymi.

Owińskie zabytki architektury

Były klasztor zakonu cysterek to perła wśród zabytków Owińsk oraz innych cysterskich budowli w Wielkopolsce. Poza nim warte zobaczenia są także kościół św. Mikołaja oraz pałac – kolejny w tych okolicach przykład pozostałości po obecności rodziny von Treskow.

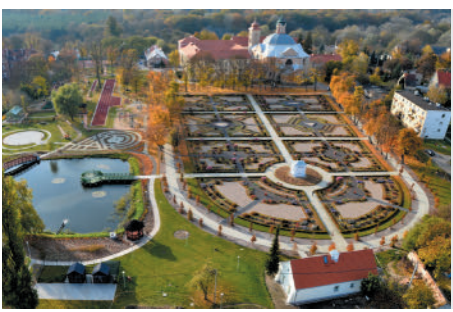

Park Orientacji Przestrzennej

Obok klasztoru w Owińskach znajduje się unikatowa na skalę europejską przestrzeń służąca rehabilitacji osób z dysfunkcjami wzroku. Inną atrakcją tego miejsca jest Muzeum Tyflologiczne z największą w Europie kolekcją map oraz innych obiektów związanych z edukacją niewidomych.

Biskupice Wlkp. PKP — **Owińska PKP**

22 km
65 m
ok. 2 h
●●●○○

R-2

Odcinkami możliwy **wzmożony** ruch samochodowy.

11 Szlakiem jezior i pałaców

Pobiedziska · Pomarzanowice · Krześlice · Wronczyn · Promno · Kapalica · Pobiedziska

Jest to propozycja trasy łączącej przyrodnicze walory Parku Krajobrazowego Promno i Puszczy Zielonki oraz atrakcji architektonicznych północnych okolic Pobiedzisk. Zaczynamy na stacji kolejowej w **Pobiedziskach**. Ulicami Dworcową, Kazimierza Odnowiciela, Tysiąclecia i Kiszkowską dojeżdżamy do przejazdu kolejowego. Za torami wjeżdżamy na drogę rowerową i jedziemy tunelem pod trasą nr 194. Kontynuujemy wzdłuż brzegu **jeziora Biezdruchowo**, przy którym znajduje się **Centrum Sportów Wodnych** oraz pomost rekreacyjny z kąpieliskiem. Przed pomostem skręcamy w prawo, do ul. Kiszkowskiej i kontynuujemy w stronę **Pomarzanowic**. We wsi znajduje się **pałac z parkiem dworskim** w stylu angielskim. Jedziemy dalej szosą aż do skrzyżowania ze szlakiem łącznikowym R-3, którym kontynuujemy jazdę w stronę Bednar. Po około 2 km dojeżdżamy do **Krześlic**, gdzie robimy przystanek i zwiedzamy kolejny **pałac**. Z Krześlic kierujemy się szlakiem R-12 w stronę **Wronczyna**. Można tu zobaczyć następny na trasie budynek dworski (obecnie w trakcie remontu), jednak atrakcją, dla której warto się tu zatrzymać, jest **ścieżka dydaktyczna poświęcona Maksymilianowi Jackowskiemu**. We Wronczynie wjeżdżamy na szlak **Pierścienia Rowerowego dookoła Poznania**, którym jedziemy do Promna. Po przejechaniu trasy nr 194 i torowiska kolejowego szlak Pierścienia oraz R-12 skręcają w prawo, a my jedziemy w lewo, objeżdżając **jezioro Dębiniec**, za którym wjeżdżamy na **Piastowski Trakt Rowerowy** – szlak oznaczony kolorem czarnym. Będziemy poruszać się nim aż do samych Pobiedzisk. Wcześniej jednak przejedziemy przez najatrakcyjniejsze tereny **Parku Krajobrazowego Promno**. Z leśnych duktów na asfalt wjeżdżamy w miejscowości **Kapalica**, tu skręcamy w lewo i szlakiem jedziemy aż do dworca kolejowego w Pobiedziskach.

Pałac w Pomarzanowicach

Neobarokowy pałac rodu Jackowskich, których historię można bliżej poznać w pobliskim Wronczynie. Gościło tu wiele polskich sław, m.in.: Helena Modrzejewska, Emilia Sczaniecka oraz hrabia August Cieszkowski. Obecnie pałac wraz z parkiem należą do spadkobierców rodziny.

Pałac i park w Krześlicach

Neogotycki XIX-wieczny pałac Anastazego Radońskiego położony jest w malowniczym parku krajobrazowym, w którym możemy podziwiać bogaty starodrzew, w tym pomnikową lipę. Od 1996 r. pałac jest własnością prywatną – mieszczą się w nim hotel i sale konferencyjne.

Park Krajobrazowy Promno

Ciekawa polodowcowa rzeźba terenu, zróżnicowane kompleksy leśne i ukryte wśród nich jeziorka oraz rozlewiska tworzą unikatowy krajobraz. Podczas wizyty w parku nie jest rzadkością napotkanie żurawi, bociana czarnego czy też bobra. Na terenie parku znajduje się aż osiem jezior.

Pobiedziska PKP (start)

Pobiedziska PKP (meta)

26 km

87 m

ok. 3 h

●●●●○

R-3

R-12

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

12 Rowerem do Baby i z powrotem

Pobiedziska · Kociałkowa Górka · Sanniki · Rujsca · Jezierce · Wagowo · Zbierkowo · Pobiedziska

Większa część trasy biegnie przez **Park Krajobrazowy Promno**, który pozwala cieszyć się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu, śródleśnymi jeziorkami, rozlewiskami oraz wiejskim krajobrazem. Startujemy na stacji kolejowej **Pobiedziska**. Po wyjściu z dworca jedziemy w lewo ul. Dworcową do ul. Kazimierza Odnowiciela, w którą skręcamy w prawo i jedziemy aż do **rynku**. Za rynkiem kierujemy się w ul. Kostrzyńską, mijamy jedyny w Polsce pomnik **Kazimierza Odnowiciela** i jedziemy aż do rozwidlenia przy stacji paliw, gdzie skręcamy w lewo i dalej poruszamy się wygodną drogą rowerową. Przejeżdżamy przez miejscowość **Kapalica** i zjeżdżamy na dno dolinki, gdzie rozciągają się malownicze rozlewiska. Kilkaset metrów dalej mijamy drogę do Nowej Górki, którą można dotrzeć do grodziska **Szwedzki Okop**. W miejscowości **Kociałkowa Górka** trasa naszej wycieczki skręca w lewo, łącząc się ze szlakiem **R-12**. Zanim jednak pojedziemy dalej, warto odwiedzić tutejszy **park dworski**. Powróciwszy na szlak, jedziemy polną drogą, która dochodzi do jezdni biegnącej wzdłuż trasy S5. Skręcamy tu w lewo i na najbliższym przejeździe przekraczamy trasę szybkiego ruchu, a we wsi **Sanniki** skręcamy w kierunku **Rujscy**. Na rozwidleniu dróg skręcamy w lewo, podążając za szlakiem, mijamy **jezioro Okrąglak (rezerwat przyrody)** i dojeżdżamy do **jeziora Baba (kąpielisko niestrzeżone)**. Jadąc dalej, docieramy do miejscowości Jezierce. Przy skrzyżowaniu dróg znajduje się leśniczówka oraz parking leśny, gdzie swój początek ma **ścieżka dydaktyczna**. Dalej szlak R-12 prowadzi przez miejscowość **Wagowo**, ponownie przecina trasę S5 i przez **Zbierkowo** wraca do Pobiedzisk. Po wjeździe do miasta mijamy zabytkowy **kirkut**, a przy ul. Klasztornej okazałe **budynki klasztoru Sióstr Sacré Coeur**. Wycieczkę kończymy na stacji kolejowej w Pobiedziskach.

Rynek w Pobiedziskach

Do głównych zabytków Pobiedzisk zalicza się zabudowę rynku z dwoma pomnikami, fontanną Lecha Czecha i Rusa oraz pobliskim gotyckim kościołem św. Michała Archanioła (jednym z najstarszych w regionie). W pobliżu świątyni znajduje się XVIII-wieczny dom kryty łamanym dachem polskim.

Park dworski w Kociałkowej Górce

XIX-wieczne założenie parkowe w stylu angielskim. Rośnie tu wiele egzotycznych i krajowych gatunków drzew oraz krzewów. Niemal 4-hektarowy park otacza pozostałości neorenesansowego pałacyku – byłej rezydencji rodziny Radońskich.

Ścieżka przyrodniczo-leśna w Jeziercach

Przebiega w sąsiedztwie Babskich Jezior przez urokliwe mieszane lasy czerniejewskie. Ścieżka podzielona jest na dwie pętle, oznaczone symbolem sowy, mające długość odpowiednio 2,5 i 3,7 km. Na trasie znajduje się parking leśny z miejscem na ognisko.

start **Pobiedziska PKP** | **Pobiedziska PKP**

30 km
118 m
ok. 3 h
●●●●●

R-12

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

13 Ptasie bagna

Stęszew · Krąplewo · Trzcielińskie Bagno · Tomice · Skrzynki · Otusz · (Buk)

Trasa przebiega przez najrzadziej odwiedzane przez turystów tereny Wielkopolskiego Parku Narodowego. Nie są to jednak z pewnością tereny najmniej atrakcyjne. Zaczynamy na dworcu kolejowym w **Stęszewie**. Kierujemy się w stronę przejazdu kolejowego i skręcamy w prawo, w ul. Mosińską. Trasa prowadzi dalej szlakiem **Pierścienia Rowerowego dookoła Poznania**. Po opuszczeniu miasta jedziemy przez **Krąplewo**, a następnie drogami śródpolnymi w stronę trasy S5. Przejeżdżamy pod wiaduktem i gruntową drogą jedziemy zgodnie z przebiegiem szlaku. Za **Wielką Wsią** wjeżdżamy do lasu, którym poruszamy się przez około 2 km. Po wyjeździe z lasu skręcamy w prawo. Na rozwidleniu dróg nasza trasa biegnie w lewo, tu jednak warto z niej zboczyć, by dotrzeć do głównej atrakcji wycieczki – rezerwatu **Trzcielińskie Bagno** i wieży ornitologicznej. Wracamy na trasę wycieczki i na rozstaju dróg kierujemy się w stronę Źródełka Żarnowiec. Po drodze mijamy małą wieś **Mirosławki** nad **Jeziorem Tomickim** oraz miejscowość Tomice, w której stoi zabytkowy gotycki kościół. Na uwagę zasługują tu także unikatowe płyty nagrobne. Z wioski wyjeżdżamy ul. Szkolną i skręcamy w kierunku Trzcielina, by po około 0,5 km dojechać do **Źródełka Żarnowiec**. Stąd szlak Pierścienia Rowerowego biegnie w kierunku Jeziora Niepruszewskiego. My jednak wracamy na ul. Szkolną, skręcamy w prawo i jedziemy w stronę **Skrzynek**. Znajduje się tu zabytkowy pałac, w którym powiat poznański tworzy Instytut Dokumentacji, Rozwoju i Promocji Dziedzictwa Kulturowego i Kulinarnego Powiatu Poznańskiego pn. Instytut Skrzynki. Przejeżdżamy przez przejazd kolejowy przy stacji kolejowej **Otusz**. Tu możemy zakończyć naszą trasę. Mniej zmęczonym uczestnikom polecamy jednak kontynuowanie wycieczki rowerowej aż do samego **Buku**.

Trzcielińskie Bagno

Obszar ochrony ścisłej na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Jest miejscem lęgowym wielu gatunków ptaków, które można obserwować z wybudowanej nieopodal wieży ornitologicznej. Rozlewiska tworzy rzeka Samica Stęszewska, nieco powyżej zasilana Źródełkiem Żarnowiec.

Źródełko Żarnowiec

Unikatowe górskie źródełko typu wywierzyskowego w powiecie poznańskim, od 1994 r. jest pomnikiem przyrody. Nieopodal znajduje się teren rekreacyjny (palenisko, ławy i stoły biesiadne). Doskonałe miejsce na chwilę odpoczynku – można się tu poczuć jak na górskim szlaku.

Trasa turystyczna w Buku

Buk posiada kilka architektonicznych zabytków, do których należą m.in.: Sala Miejska – dawna synagoga z wystawą historyczną, kościół św. Stanisława Biskupa, drewniany kościół św. Krzyża, którego wnętrze zdobi efektowna polichromia, dawny pałac biskupi, ratusz i kamienice z XIX w.

start **Stęszew PKP** **Otusz PKP / Buk PKP**

14 (23) km
45 (53) m
ok. 1,5-2 h
●●●○○

Odcinkami możliwy **wzmożony** ruch samochodowy.

14 W dolinie Cybiny

Poznań-Antoninek · Swarzędz · Uzarzewo · Gruszczyn · Swarzędz · Poznań-Antoninek

Propozycja wycieczki łączącej walory ciekawego krajobrazowo odcinka **doliny Cybiny** z atrakcjami **Uzarzewa**, **Jeziora Swarzędzkiego (przystań wodna**, **skatepark**, **trampoliny miejskie i in.)**. Nasza trasa ma swój początek na stacji **PKP Poznań-Antoninek**, skąd tunelem przechodzimy na ul. Leszka i jedziemy wzdłuż niej aż do skrzyżowania z ul. Radziwoja. Skręcamy w lewo i po chwili, na wysokości **stawu Antoninek**, trasa łączy się z **Cysterskim Szlakiem Rowerowym**. Przejeżdżamy pod wiaduktem kolejowym i zaraz za nim skręcamy w lewo przejściem pod ul. Warszawską. Kontynuujemy wzdłuż szlaku aż do momentu, gdzie ul. Sośnicka skręca łukiem w prawo. Podążamy dalej tą ulicą i po chwili docieramy do **Swarzędza**. Na wysokości stadionu miejskiego wjeżdżamy na drogę rowerową i jedziemy dalej wzdłuż linii brzegowej i w górę doliny Cybiny. Po lewej stronie mijamy **rozlewiska**, które podziwiać można z kilku przygotowanych na trasie **punktów obserwacyjnych**. Dolina się zwęża, a my skręcamy w prawo, by dojechać do ul. Bajkowej, następnie jedziemy w lewo ul. Dożynkową. Poruszamy się szutrową drogą, mijając cmentarz, mostek nad Cybiną i po chwili widzimy już pierwsze zabudowania miejscowości **Uzarzewo**. Do Poznania wracamy prawym brzegiem doliny, mijając **Dworek Katarzynki** i przejeżdżając przez miejscowość **Gruszczyn**. Tutaj nasza trasa ponownie łączy się z Cysterskim Szlakiem i prowadzi dalej brzegiem Jeziora Swarzędzkiego. Po dotarciu do ul. Warszawskiej wracamy tą samą drogą, którą zaczynaliśmy wycieczkę, zamykając pętlę na stacji kolejowej w Antoninku. Możemy również kontynuować jazdę, korzystając z licznych ścieżek rowerowych oraz atrakcji wokół **Jeziora Maltańskiego (ścieżki przyrodnicze, zoo, kolejka Maltanka, atrakcje sportowe)**.

Dolina Cybiny

Na odcinku pomiędzy Uzarzewem a Jeziorem Swarzędzkim rzeka Cybina płynie szeroką i niemal bezleśną doliną. Dno doliny zajmują liczne mokradła i rozlewiska, a położone powyżej brzegi stanowią idealne punkty do obserwacji krajobrazu i bytujących tu wielu gatunków ptaków.

Swarzędz

Podczas wycieczki warto nieco zboczyć z trasy, by zobaczyć swarzędzki rynek czy łączący wiele stylów architektonicznych kościół św. Marcina. Na uwagę zasługuje również Swarzędzkie Centrum Historii i Sztuki prezentujące historię i kulturę miasta oraz jego okolic.

Uzarzewo

Jest to mała miejscowość, która jednak przyciąga rowerzystów takimi atrakcjami jak: Muzeum Przyrodniczo-Łowieckie mieszczące się w XIX-wiecznym zespole pałacowym, zabytkowy kościół o konstrukcji szachulcowej oraz Dworek Katarzynki, w którym obecnie mieści się restauracja.

start **Poznań-Antoninek PKP**

Poznań-Antoninek PKP

24 km

52 m

ok. 2 h

●●○○○

R-D

Odcinkami możliwy **wzmożony** ruch samochodowy.

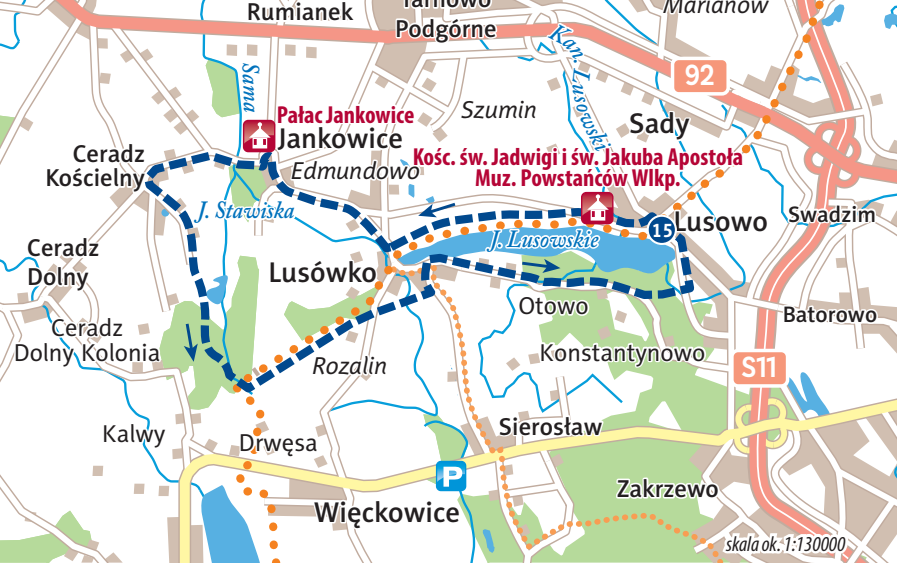

15 Wokół Jeziora Lusowskiego

Lusowo · Lusówko · Jankowice · Ceradz Kościelny · Lusówko · Otowo · Lusowo

Wycieczkę zaczynamy w **Lusowie** przy kościele **św. Jadwigi i św. Jakuba Apostoła**. Jedziemy ul. Ogrodową szlakiem **Pierścienia Rowerowego dookoła Poznania**. Po minięciu **Muzeum Powstańców Wielkopolskich** skręcamy w lewo, na plażę nad **Jeziorem Lusowskim**. Ścieżką pieszo-rowerową jedziemy wzdłuż brzegu jeziora aż do **Lusówka**. Tutaj pomarańczowy szlak odbija na południe, w stronę Jeziora Niepruszewskiego, a my ul. Tarnowską, Jankowicką i Wiśniową jedziemy w stronę **Jankowic**. We wsi zwiedzamy **park oraz pałac**. Do parku możemy wjechać od ul. Edmundowskiej, a opuścić go od strony północnej. Wyjeżdżając za pałacem na ul. Ogrodową, skręcamy w lewo i jedziemy w kierunku wsi **Ceradz Kościelny**. W ten sposób nasza trasa łączy się z czerwonym szlakiem **Wielkiego Pierścienia wokół Gminy Tarnowo Podgórne**. Z Ceradza wyjeżdżamy ul. Więckowicką. Jadąc asfaltową drogą, mijamy dwa stawy. Droga asfaltowa zmienia się w gruntową i po kilkuset metrach wjeżdżamy w las. Po lewej mijamy rozlewiska doliny Strugi Jankowickiej. Dojeżdżamy do skrzyżowania, skręcamy w lewo i jadąc skrajem lasu oraz zadrzewioną śródpolną drogą gruntową, docieramy do osiedla **Rozalin**. Mijamy je i docieramy do ul. Dopiewskiej w **Lusówku**. Kierujemy się tu w prawo i zaraz odbijamy w lewo, w ul. Sierosławską. Na skrzyżowaniu z wysepką skręcamy w lewo i dojeżdżamy do ul. Otowskiej. Skręcamy tutaj w prawo i kontynuujemy wycieczkę, początkowo wśród zabudowań wsi Lusówko, później drogą biegnącą przez pola, aby na końcu wjechać w las. Mijamy ogródki działkowe **Otowo** i na rozwidleniu skręcamy w lewo. Po około 200 m wyjeżdżamy z lasu i ponownie skręcamy w lewo, w ul. Stromą, a następnie ul. Nową dojeżdżamy do ronda w Lusowie.

Muzeum Powstańców Wielkopolskich w Lusowie

Ekspozycja muzeum obejmuje modele, dokumenty, mapy, i militaria związane z powstaniem wielkopolskim. Muzeum prezentuje sylwetki powstańców oraz biografię i dokonania patrona – generała Józefa Dowbor-Muśnickiego i jego córek.

Jezioro Lusowskie

Jest to główna atrakcja miejscowości Lusowo. Mieszczą się tu kąpielisko, boiska sportowe oraz wypożyczalnie sprzętu wodnego. Wokół jeziora poprowadzone są szlaki rowerowe, piesze i biegowe. Cyklicznie organizowane są tutaj zawody siatkówki plażowej, a także koncerty muzyczne.

Pałac w Jankowicach

Piękny zespół pałacowo-parkowy z przełomu XVIII I i XIX w. dziś jest miejscem organizacji wydarzeń kulturalnych. Funkcjonują tu sala koncertowa i kawiarnia. W parku znajduje się staw. Na popularną wśród spacerowiczów „Wyspę miłości" prowadzi mostek. Działa tu także park linowy i plac zabaw.

Lusowo **Lusowo**

21 km
54 m
ok. 2 h
●●○○○

Odcinkami możliwy **umiarkowany** ruch samochodowy.

Niezbędnik niedzielnego rowerzysty

Zaproponowane przez nas wycieczki po malowniczych terenach powiatu poznańskiego to nie tylko okazja do aktywnego spędzenia wolnego czasu, ale też poznania atrakcji powiatu i obcowania z naturą. Zachęcamy również do odkrywania własnych tras. W powiecie poznańskim mieszkańcy i turyści mają możliwość skorzystania z 81,4 km dróg przeznaczonych do ruchu rowerowego znajdujących się w ciągu dróg powiatowych, w tym z ok. 49 km ścieżek rowerowych. A dzięki poniższym informacjom zwiedzanie powiatu poznańskiego będzie jeszcze przyjaźniejsze.

Cykliczne imprezy rowerowe

Na terenie powiatu, głównie od kwietnia do października, gdy pogoda najbardziej sprzyja aktywnemu wypoczynkowi na świeżym powietrzu, organizowane są liczne imprezy rowerowe. Są to głównie rajdy i wycieczki, w których mogą brać udział całe rodziny. Część z nich jest dofinansowywana przez powiat poznański. Niektóre, jak choćby te poniższe, na stałe zagościły w kalendarzach miłośników dwóch kółek. To między innymi:

- Rodzinny Rajd Rowerowy Brodex (gm. Swarzędz),
- Rajd Rowerowy im. Wojciecha Bogusławskiego (gm. Suchy Las),
- Integracyjny rajd rowerowy „Łączy nas rower" (gm. Rokietnica),
- Pobiedziski Rajd Rowerowy Trzech Parków (gm. Pobiedziska),
- Rajd na zakończenie wakacji (gm. Dopiewo),
- Rajd Cysterski z Metą w Owińskach (kilka tras, wspólna meta w gm. Czerwonak),
- Rowerowy Rajd Retro (gm. Puszczykowo),
- Wielkopolski rajd „Witamy jesień w Wierzenicy" (nie tylko dla rowerzystów, wspólna meta w gm. Swarzędz),
- Rajd Rowerowy im. Leszka Roszczyka „Pieczona Pyra" (gm. Suchy Las).

Aby nie przeoczyć żadnej imprezy rowerowej, warto śledzić w Internecie informacje udostępniane przez organizatorów oraz zaglądać do kalendarium na stronie powiat.poznan.pl lub poznan.travel

Gry turystyczne (dla rowerzystów i nie tylko)

By wziąć w nich udział, wystarczą: pobrana z Internetu karta gry, mapa, długopis i chęci do świetnej zabawy.

Rowerem wokół Poznania to gra, która wiedzie po atrakcjach turystycznych czternastu gmin z Metropolii Poznań. Wszystkie przedstawione w niej miejsca można zobaczyć, jadąc Pierścieniem Rowerowym dookoła Poznania.

gryturystyczne.pl

TRInO, czyli Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację **„Rogaliński Park Krajobrazowy. Szlakiem majestatycznych dębów"** nie powstała tylko z myślą o rowerzystach. Jednak z pewnością przypadnie do gustu każdemu miłośnikowi jednośladów i zagadek.

trino.pttk.pl

Na tropie skarbów z TRAMPkiem i TeniSówką – zabawa z questami, czyli gry terenowe polegające na poszukiwaniu symbolicznego skarbu – pieczęci. Drogę wskazują rymowane wskazówki i specjalna mapa.

powiat.poznan.pl/na-tropie-skarbow

Pierwsze iskry to sposób na aktywne spędzenie wolnego czasu połączony z odkrywaniem historii powstania wielkopolskiego.

gryturystyczne.pl

Ucz się i baw z Sówką Wędrowniczką to gra terenowa, która zachęca rodziców i dzieci do wspólnej zabawy i nauki w lesie, nieopodal Dziewiczej Góry.

lopuchowko.poznan.lasy.gov.pl

Organizacje zajmujące się turystyką rowerową w powiecie

- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział w Buku
- Koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Viator" im. Ryszarda Walerycha w Czerwonaku
- Koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Pędziwiatry" w Dopiewie
- Zgrupka Luboń
- Związek Międzygminny Puszcza Zielonka w Murowanej Goślinie
- Wesoły Rower (Murowana Goślina)
- Pobiedziski Klub Rowerowy w Pobiedziskach
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział Środowiskowy Poznań-Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka
- Towarzystwo Przyjaciół Gminy Suchy Las
- Osiedlowe Koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Łaziki" przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Swarzędzu
- Szkolne Koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Nufka" przy Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu

Wielkopolski System Szlaków Rowerowych

Na WSSR składa się 9 szlaków o randze regionalnej, z których każdy jest dłuższy niż 100 km. Ich łączna długość to ponad 1700 km. Wszystkie, z wyjątkiem Bursztynowego Szlaku Rowerowego, rozpoczynają się w Poznańskim Węźle Rowerowym nad Jeziorem Maltańskim i przebiegają przez powiat poznański:

- **Pierścień Rowerowy dookoła Poznania** (168 km, znak: rower z pomarańczową obwódką). Szlak wokół Poznania z doprowadzonymi do niego szlakami łącznikowymi porównywany jest do koła z siedmioma szprychami. Pokonanie całej trasy pozwala objechać na rowerze składający się z 17 gmin teren powiatu poznańskiego. Trasa przebiega przez Wielkopolski Park Narodowy i parki krajobrazowe (Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka, Park Krajobrazowy Promno, Rogaliński Park Krajobrazowy).
- **Piastowski Trakt Rowerowy** (104 km, szlak czarny), Poznań – Izdby
- **Szlak Stu Jezior** (110 km, szlak czarny), Poznań – Międzychód
- **Transwielkopolska Trasa Rowerowa**, odcinek północny (200 km, szlak zielony), Poznań – Okonek
- **Transwielkopolska Trasa Rowerowa**, odcinek południowy (280 km, szlak zielony), Poznań – Siemianice
- **Ziemiański Szlak Rowerowy** (245 km, szlak zielony), Poznań – Słonin lub Zaorle
- **Nadwarciański Szlak Rowerowy**, odcinek wschodni (250 km, szlak niebieski), Poznań – zbiornik Jeziorsko
- **Nadwarciański Szlak Rowerowy**, odcinek zachodni (122 km, szlak niebieski), Poznań – Międzychód (stanica wodna)

Warto również skorzystać z lokalnych systemów szlaków rowerowych, oznakowanych na terenie Puszczy Zielonki oraz poszczególnych gmin, do których należą:

- System Szlaków Rowerowych Puszczy Zielonki
- Kórnicki Pierścień Rowerowy
- Szlaki Rowerowe Gminy Dopiewo
- Trasy Rowerowe Gminy Tarnowo Podgórne

Wypożyczalnie rowerów

Na terenie powiatu można wypożyczyć rower zarówno w sposób tradycyjny, jak i korzystając z systemów wypożyczania rowerów, czyli samoobsługowych stacji (konieczna jest rejestracja przez stronę internetową/aplikację lub telefoniczna). Rower można też wypożyczyć w Poznaniu i wybrać się na wycieczkę poza jego granice. Oto kilka przydatnych adresów:

Komornicki System Rowerowy
komornickirower.pl

Luboński Rower Miejski
rowerlubon.pl

Pobiedziski Rower Gminny
rowery.pobiedziska.pl

Puszczykowska Wypożyczalnia Rowerów
rowerowo.com.pl

Bike Rental
Klasztorna 2, Poznań

Poznański Rower Miejski
poznanskirower.pl

Rowerowa Holandia, Poznań
rowerowaholandia.pl

Sucholeski Rower Gminny
sucholeskirower.pl

Pumptracki i skateparki rowerowe

Z roku na rok na mapie powiatu poznańskiego przybywa miejsc, w których pasjonaci rowerów mogą rozwijać swoje umiejętności. Dzięki ćwiczeniom na profesjonalnych torach rowerowych – pumptrackach (w Suchym Lesie, Puszczykowie, Więckowicach, Plewiskach i Dąbrówce) i w skateparkach (w Tarnowie Podgórnym, Buku, Koziegłowach, Pobiedziskach, Swarzędzu, Suchym Lesie i Luboniu), wyrabiają zmysł równowagi, refleks, kondycję. Chętnych nie brakuje!

Mosińska Kolej Drezynowa

Niewątpliwą atrakcją powiatu poznańskiego jest możliwość przejażdżki drezyną uruchamianą siłą własnych mięśni. Rowerzystów na pewno zainteresuje fakt, że część drezyn ma napęd ręczny, a część... rowerowy. Drezyny kursują wahadłowo na trasie Mosina-Pożegowo – Puszczykówko – Mosina-Pożegowo – Osowa Góra – Mosina-Pożegowo.

naszedrezyny.pl

Przewóz rowerów w pociągach

Komunikacja kolejowa sprzyja rowerzystom! Podróżny może zabrać ze sobą rower do pociągu – wystarczy, że uiści dodatkową opłatę i zadba, by nie zagrażał on bezpieczeństwu innych pasażerów, nie utrudniał nikomu podróży i nie uszkadzał czyjegoś mienia.

Uprawnienia, bezpieczeństwo i wyposażenie

Rowerzyści pomiędzy 10. a 18. rokiem życia muszą się legitymować kartą rowerową (lub prawem jazdy wydawanym osobom poniżej 18. roku życia). Po przekroczeniu granicy dorosłości uprawnienia do kierowania rowerami otrzymuje się z urzędu. Dzieci, które nie ukończyły 10 lat, mogą poruszać się drogami publicznymi wyłącznie pod opieką osób dorosłych. Dozwolone jest wtedy korzystanie przez nich z chodników dla pieszych.

Na bezpieczeństwo rowerzystów na drodze, poza stosowaniem się do zasad ruchu drogowego (w tym także obowiązkowe sygnalizowanie ręką zamiaru skrętu), ogromny wpływ ma ich widoczność dla kierowców innych pojazdów. Obowiązkowym wyposażeniem roweru jest: z przodu – co najmniej jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej (może być światło migające), z tyłu – co najmniej jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej jedno światło pozycyjne barwy czerwonej, co najmniej jeden skutecznie działający hamulec oraz dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy. Warto być również przykładem dla innych i założyć kamizelkę odblaskową oraz kask.

Powiat poznański to styl życia

Miejsce wygodne dla mieszkańców i turystów, gdzie każdy może znaleźć dla siebie odpowiednią formę aktywnego spędzania czasu.

powiat.poznan.pl

Przewodnik niedzielnego rowerzysty
w wersji elektronicznej do pobrania tutaj:

powiat.poznan.pl/przewodnik-rowerzysty

Cykl niedzielnych przewodników:
powiat.poznan.pl/publikacje

#zostanzpowiatempoznanskim

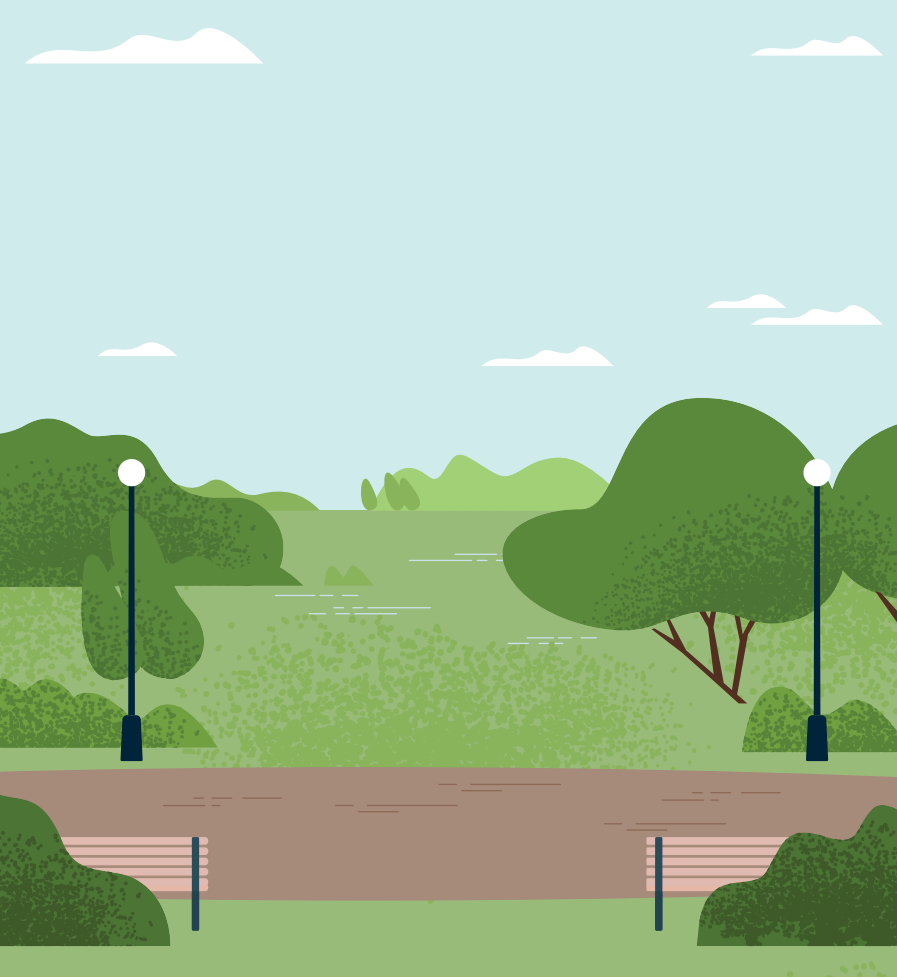

POWIAT
POZNAŃSKI